AMAÇ: Öz bakımını yapamayan hastanın baş ve saçlarının hijyenik bakımını sağlamak.

KAPSAM: Bu talimat baş banyosu uygulama yöntemlerini kapsar.

SORUMLULAR: Bu talimatın uygulanmasından hemşire sorumludur.

TANIMLAR:

UYARILAR VE ÖNERİLER:

- İşlem hakkında hasta bilgilendirilir ve hastanın kişisel tercihleri belirlenir.
- Hastanın bağımlılık derecesine göre bakıma katılımı sağlanmalıdır.
- İşlem boyunca hastanın mahremiyeti korunmalı ve üşümesi engellenmelidir.
- Bakım sırasında derinin tahriş olması, çizilmesi ve yaralanması önlenmelidir.
- Bakım sırasında kullanılan ürünler (şampuan, losyon vb.) kullanım alanlarına ve hastanın cildine uygun olmalıdır.
- Bakım sonrasında cildin nemli kalması önlenmelidir.
- Hastanın kafa derisinin çizilmemesi ve kişisel korunma amaçlı eldiven giyilir.

ARAÇ VE GEREÇLER:

- Saç havlusu
- Yüz havlusu
- El yakmayacak sıcaklıkta 2 (iki) ayrı kovada su
- Plastik Kova
- Su dökmek için bir kap (maşrapa)
- Baş yıkama muşambası / yıkama seti
- Şampuan veya sabun
- Gözleri kapamak için gazlı bez
- Kulaklar için pamuk tampon
- Tarak ya da saç fırçası
- Pike
- Muşamba ve çarşaf
- Paravan veya yatak arası perde
- Yastık için plastik örtü
-

İŞLEM BASAMAKLARI:

- Hazır saç yıkama boneleri kullanılacağı durumlarda, ürün kullanım talimatı doğrultusunda uygulama yapılmalıdır. Hazır bone olmadığı durumlarda işlem aşağıdaki gibi uygulanmalıdır.

- Eller, işlem öncesi ve işlem sonrası **"El Hijyeni Talimatı"** na göre yıkanır.
- Malzemeler odaya getirilir, işlem sırasında kolay ulaşılabilecek şekilde yerleştirilir. Hasta mahremiyetini sağlamak için paravan ya da perde çekilir.
- Hastaya, başı ve gövdesi kendimize yakın ve yatakta çapraz yatacak şekilde sırt üstü ya da yan yatış pozisyonu verilir.
- İşlem yapılacak taraftaki yatak kenarları indirilir.
- Hastanın yatak çarşafının ve giysilerinin ıslanmaması için boynunun ve omuzlarının altına muşamba ve çarşaf yerleştirilir.
- Hastanın saç tokası varsa çıkarılır, hastanın kafa derisi ve saçları gözlemlenir.
- Sakıncası yoksa yastık, hastanın başının altından alınır ve üzerine baş havlusu konularak uzak tarafa yerleştirilir. Hasta yastıksız yatamıyorsa yıkama işlemi yastık kaldırılmadan yapılır. Yastık yüzünün üstüne plastik örtü geçirilir.
- Hastanın başı (durumu uygunsa) rulo yapılan pike ile omuz altından desteklenir.
- Gerekiyorsa gözlere gazlı bez, kulaklara pamuk tampon uygulanır.
- Baş yıkama muşambası veya saç yıkama seti hastanın başının altına yerleştirilir, muşambanın alt ucu suyun boşalacağı kovaya yerleştirilir.
- Hastanın saçları ıslatıldıktan sonra şampuan/sabun uygulanır.
- Saç dipleri alın ve şakaklardan başlayarak geriye doğru parmak uçlarıyla masaj yaparak yıkanır. İşlem bir elle

yapılırken diğer elle baş arka kısımdan desteklenir.

- Saçlar bol su ile durulanır. Şampuanlama/durulama işlemine saçlar temizleninceye kadar devam edilir.
- Hastanın başının altındaki muşamba alınarak kovanın içine konulur.
- Hastanın başı yastığa konulur, baş havluya sarılır, varsa gözlerdeki gazlı bez, kulaklardaki pamuk tampon çıkartılır.
- Hastanın altına konulan çarşaf ve muşamba kaldırılır.
- Hastanın yüzü, boynu ve omuzları silinip, kurulanır.
- Hastanın saçı taranır ve mümkünse saç kurutma makinesi ile kurutulur.
- Yatak çarşafları değiştirilerek, hastaya uygun pozisyon verilir.
- Hastanın durumuna göre saç, banyoda ayakta veya oturtularak yukarıdaki basamaklara uygun yıkanabilir.
- Kullanılan malzemeler temizlenerek kaldırılır.
- İşlem ve gözlemler “**Hemşire Gözlem Formu**” na kaydedilir.

İlgili Dokümanlar:

- Hemşire Gözlem Formu
- El Hijyeni Talimatı